

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 40/2

13 դեկտեմբերի 2016թ.

Քննարկվեց Վարդուհի Սարոյանի գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի 20.10.2016թ. թիվ 1779/02 որոշման դեմ:

Վարդուհի Սարոյանի գանգատում բերված փաստարկները.

25.08.2015թ. օգոստոսի 8-ին Վարդուհի Կամոյի Սարոյանի և Քրիստինա Կամոյի Սարոյանի կողմից իրականացվել է անշարժ գույքի օտարման գործարք, որի արդյունքում Վարդուհի Կամոյի Սարոյանը ծանրաբեռնվել է ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ սահմանված ԱԱՀ վճարողի պարտավորությամբ, քանի որ ըստ անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագրի գինը կազմել է 81.600.000 ՀՀ դրամ գումար: Հարկային մարմինը կիրառելով «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 3.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասի և 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» ենթակետը, տվյալ գործարքի հատուցման արժեքից հավասար այլ պայմաններում հաշվարկել է ավելացված արժեքի հարկ՝ կիրառելով ավելացված արժեքի շեմը 58.350.000 ՀՀ դրամը: Ավելացված արժեքի հարկի գծով առաջադրվել է վճարման 8.968.400 ՀՀ դրամ գումար:

ԱԱՀ-ի մասով հարկային պարտավորության հիմք է հանդիսացել առուվաճառքի պայմանագրի գինը, իսկ պայմանագրի գին պետք է հանդիսանա կադաստրային արժեքը: Սակայն հարկ է եղել, որ մասսայական վերագնահատում կատարվել է 2013 թվականին, որը և հիմք է հանդիսացել գույքահարկի հաշվարկման համար: Ստացվում է, որ հարկային մարմինը տեղեկատվական բազայի հիմքով առաջացրել է ԱԱՀ-ի մասով հարկային պարտավորություն: Վարչական մարմինը կաշկանդված չէ, որպեսզի իր պահանջը հիմնավորելու համար հարցում կատարի ՀՀ ԿԱ ԱԳԿ ՊԿ և ճշգրտի, արդյոք տեղեկատվական բազայի ուղղումն իր մեջ ներառում է 2014-2016 թվականների տեղեկատվական բազան, թե ոչ: ՀՀ ԿԱ ԱԳԿ ՊԿ-ի կողմից ուսումնասիրություն չի կատարվել գույքի տեխնիկական վիճակը պարզելու ուղղությամբ, որն ընդհանուր առմամբ գնահատվում է անբավարար, հաշվի չի առնվել գույքի ամորտիզացիոն անբավարար վիճակը՝ գրեթե կիսով չափ նվազում է գույքի գնահատման կադաստրային արժեքը:

03.10.2016թ. ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության գրությամբ քաղաքացի Վարդուհի Սարոյանին ներկայացվել է հարկային պարտավորությունների հաշվարկման տեղեկություններ, որից բխում է, որ ավելացված արժեքի հարկի գծով ենթակա է վճարման 8.968.400 դրամ գումար, որից հարկ 3.875.800 դրամ, տույժ 1.604.400 դրամ և տուգանք 3.488.200 դրամ: Միաժամանակ քաղաքացուն իրազեկվել է, որ առաջադրված պարտավորությունը կամավոր երկամսյա ժամակետում հօգուտ ՀՀ պետական բյուջեի չվճարելու դեպքում վարչական ակտը կդառնա անբողոքարկելի և պարտավորությունը կբռնագանձվի դատական կարգով:

Գանձման որոշման երկրորդ պարբերության մեջ նշվում է որ 03.10.2016թ. ֆիզիկական անձը պատշաճ ծանուցվել է վարույթի նյութերին ծանոթանալու համար, սակայն չի ներկայացել և որևէ բացատրություն չի տվել: Նշված պատճառաբանությունը չի համապատասխանում իրականությանը, քանի որ ծանուցագրի մեջ նշում չի եղել վարչական վարույթի օրվա և ժամանակի մասին:

Գանգատաբերը գտնում է, որ սույն գանգատը հիմնավոր է, բխում է համապատասխան իրավական ակտերից և ենթակա է բավարարման հիմքում ունենալով ներքոհիշյալ պատճառաբանություններն ու հետևությունները.

Գանգատում բերված են ՀՀ Սահմանադրության 4-րդ, 6-րդ, 50-րդ հոդվածների, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի դրույթները:

Վերը նշված և հաստատված գույքի գնահատման կադաստրային արժեքը քաղաքացու համար առաջացրել է ոչ նպաստավոր պայմաններ, որը իհարկե նաև վարչական վարույթ իրականացնող մարմնի բաց թողումն է, այդ իսկ պատճառով անհրաժեշտ էր հարուցված վարչական վարույթի ընթացքում ուսումնասիրել ներկայացված ապացույցը, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում վարույթին մասնակից դարձնել ՀՀ ԿԱ ԱԳԿ ՊԿ-ին: Վարչական վարույթը այն ճանապարհն է, որով կառավարչությունն ընդունում է իր գործունեության հիմնական արդյունքը՝ վարչական ակտը: Իրավաչափ պետք է լինի ոչ միայն այդ գործունեության արդյունքը, այլ նաև այն ստեղծելու գործընթացը՝ վարչական վարույթը: Վարչական վարույթը վարչական մարմնի վարչական ակտ ընդունելուն ուղղված գործունեությունն է: Վարչական վարույթի ընթացիկ փուլում վարչական մարմինն իրականացնում է բոլոր այն գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են վարչական ակտի ընդունման համար:

Գանգատում բերված են նաև ՀՀ Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին օրենքի 53-րդ հոդվածի դրույթները:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքով, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքով գանգատաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի 20.10.2016թ. թիվ 1779/02 որոշումը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետը, քննարկելով ֆիզիկական անձինք Վարդուհի Կամոյի Սարոյանի և Քրիստինա Կամոյի Սարոյանի վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը պարզել է, որ էրեբունու ՀՏ կողմից 22.07.2016թ. տրված հաշվարկի համաձայն նրանց չկատարված հարկային պարտավորություններն ավելացված արժեքի հարկի գծով կազմում են 8.968.400 դրամ, որից հարկ 3.875.800 դրամ, տույժ 1.604.400 դրամ, տուգանք 3.488.200 դրամ:

Պարտավորությունն առաջացել է 25.08.2015թ. ք.Երևան, Բաղրամյան փ.2 հասցեում գտնվող ընդհանուր բաժնային սեփականության իրավունքով՝ Քրիստինա Կամոյի Սարոյանին և Վարդուհի Կամոյի Սարոյանին պատկանող թիվ 80 տարածքը (գույքը) 81.600.000 դրամ պայմանագրային արժեքով, անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագրով Հայկ Հակոբի Հակոբյանին վաճառվելու արդյունքում: Ըստ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեից ստացված տվյալների վաճառվող գույքի 1/3 բաժնեմասը պատկանել է Քրիստինա Սարոյանին, 2/3 բաժնեմասը Վարդուհի Կամոյի Սարոյանին:

Հիմք ընդունելով «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» ենթակետի, 3-րդ հոդվածի, 3.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, 35-րդ հոդվածի

դրույթները 25.08.2015 թվականին Քրիստինա Կամոյի Սարոյանի և Վարդուհի Կամոյի Սարոյանի կողմից իրականացված անշարժ գույքի օտարման գործարքի վերաբերյալ հարկային մարմին պետք է ներկայացվեր 2015թ. 3-րդ եռամսյակի ավելացված արժեքի հարկի հաշվարկ և պետական բյուջե վճարվեր 3.875.800 դրամ, որից 1.291.900 դրամի վճարման պարտավորությունը կրում է Քրիստինա Կամոյի Սարոյանը, իսկ 2.583.500 դրամի վճարման պարտավորությունը՝ Վարդուհի Կամոյի Սարոյանը: Սակայն նշված ԱԱՀ-ի հաշվարկը չի ներկայացվել:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչությունում, համաձայն «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի հարուցվել է վարչական վարույթ Քրիստինա Կամոյի Սարոյանի և Վարդուհի Կամոյի Սարոյանի չկատարված հարկային պարտավորությունները գանձելու վերաբերյալ՝ «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածով նախատեսված վարչական ակտ ընդունելու նպատակով, որի մասին վերջիններս պատշաճ կերպով ծանուցվել են, սակայն վարույթի նյութերին ծանոթանալու համար չեն ներկայացել և որևէ բացատրություն չեն տվել:

Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ, 56-րդ, 58-րդ, 88-րդ հոդվածների դրույթներով ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի կողմից 20.10.2016թ. ընդունվել է թիվ 1779/02 որոշումը (այսուհետ նաև՝ Որոշում) Քրիստինա Կամոյի Սարոյանից և Վարդուհի Կամոյի Սարոյանից 8.968.400 դրամ պարտավորության գումար գանձելու մասին:

Քննարկվող դեպքում «Զարգացման Հայկական Բանկ» ԲԲԸ-ն (Գրավառու) մի կողմից, Քրիստինա Կամոյի Սարոյանը և Վարդուհի Կամոյի Սարոյանը (Վաճառողներ) երկրորդ կողմից և Հայկ Հակոբի Հակոբյանը (Գնորդ, Վարկառու) երրորդ կողմից 25.08.2015թ. կնքել են Առուվաճառքի և հաջորդող գրավի (հիփոթեքի) թիվ 0045-Հ/2015 է պայմանագիրը (այսուհետ նաև՝ Պայմանագիր):

Պայմանագրի 1.3. կետի համաձայն Վաճառողները վաճառում են, իսկ Գնորդը գնում և միաժամանակ գրավ է դնում Գրավառուի մոտ ք.Երևան, Կենտրոն համայնք, Բաղրամյան պող. 2 շենք, թիվ 80 տարածք հասցեում գտնվող անշարժ գույքը:

Պայմանագրի 1.9. կետի համաձայն անշարժ գույքի վաճառքի պայմանագրային գինը կազմում է 81.600.000 ՀՀ դրամ:

Ընդ որում հարկ է նշել, որ Պայմանագրի 1.8. կետի համաձայն գրավադրվող գույքի շուկայական արժեքը գնահատվել է 114.800.000 դրամ:

«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող ֆիզիկական անձի կողմից իրականացված ձեռնարկատիրական գործունեության առարկա հանդիսացող գույքի, արտադրական, այլ առևտրային և հասարակական նշանակության գույքի, ներառյալ՝ շենքերի, շինությունների (այդ թվում՝ անավարտ (կիսակառույց)), արդյունաբերության, ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության հողերի կամ գույքի սեփականությունում անձին պատկանող բաժնեմասի օտարման գործարքները համարվում են ապրանքի մատակարարում:

«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող ֆիզիկական անձանց նկատմամբ ԱԱՀ-ի շեմը կիրառվում է նույն օրենքի 3.1 հոդվածի 3-րդ կետի «բ» ենթակետում և 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի «ա» ենթակետում նշված դեպքերում: Նույն պարբերությունում նշված գործարքների մասով ԱԱՀ-ի պարտավորության մեծությունը որոշվում է.

ա. գույքի մատակարարման կամ ծառայության մատուցման գործարքի ընդհանուր հարկվող շրջանառությունից, եթե անձի իրականացրած ապրանքի մատակարարման և

(կամ) ծառայությունների մատուցման գործարքների ընդհանուր շրջանառությունը նախորդ տարում գերազանցել է ԱԱՀ-ի շեմը,

բ. գույքի մատակարարման կամ ծառայության մատուցման գործարքի ընդհանուր հարկվող շրջանառության և ընթացիկ տարվա սկզբից իրականացրած բոլոր գործարքների ընդհանուր հարկվող շրջանառության հանրագումարի ԱԱՀ-ի շեմը գերազանցող գումարից, եթե անձի իրականացրած՝ ապրանքի մատակարարման և (կամ) ծառայությունների մատուցման գործարքների ընդհանուր շրջանառությունը նախորդ տարում չի գերազանցել ԱԱՀ-ի շեմը:

«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 35-րդ հոդվածի համաձայն՝ մեկից ավելի անձանց ընդհանուր սեփականությունը հանդիսացող գույքի օտարման դեպքում ԱԱՀ-ի շեմը կիրառվում է մեկ անգամ՝ անկախ պայմանագրով գույք օտարող կողմում հանդես եկող անձանց թվաքանակից կամ այդ գույքի նկատմամբ սեփականություն ունեցողների թվաքանակից:

Տվյալ դեպքում հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից տրամադրված տվյալների համաձայն վերոգրյալ անշարժ գույքի նպատակային նշանակությունը եղել է հասարակական, հետևապես վերոգրյալ իրավանորմների դրույթների համաձայն Քրիստինա Կամոյի Սարոյանի և Վարդուհի Կամոյի Սարոյանի կողմից անշարժ գույքի օտարման գործարքի վերաբերյալ հարկային մարմին պետք է ներկայացվեր 2015թ. 3-րդ եռամսյակի ավելացված արժեքի հարկի հաշվարկ՝ դրանում արտացոլելով գործարքից առաջացած ԱԱՀ-ի պարտավորությունները, ինչը, սակայն, չի կատարվել:

Ըստ գանգատի, Որոշման մեջ նշվածը, որ ֆիզիկական անձինք պատշաճ ծանուցվել են վարույթի նյութերին ծանոթանալու համար, սակայն չեն ներկայացել և որևէ բացատրություն չեն տվել, չի համապատասխանում իրականությանը, քանի որ ծանուցագրերում նշում չի եղել վարչական վարույթի օրվա և ժամանակի մասին:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ կողմերին ուղարկված ծանուցագրերում հստակ նշված է, որ առաջարկվում է եռօրյա ժամկետում ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչություն ներկայացնել գրավոր բացատրություններ կամ առարկություններ: Քրիստինա Կամոյի Սարոյանը ծանուցագիրը ստացել է 01.10.2016թ., իսկ Վարդուհի Կամոյի Սարոյանը՝ 03.10.2016թ.: Սակայն ծանուցագրում նշված եռօրյա ժամկետում ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչություն գրավոր բացատրություններ կամ առարկություններ նրանց կողմից չեն ներկայացվել:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Որոշումը կայացվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան, հիմնավոր է և ենթակա է կատարման:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո ղ ո շ ու մ է՝

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի 20.10.2016թ. թիվ 1779/02 որոշումը թողնել անփոփոխ, իսկ գանգատը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ